

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Analizând **propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii** (b556/30.10.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/4609/05.11.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1179/05.11.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Potrivit Expunerii de motive, se urmărește:

- majorarea punctelor suplimentare acordate pentru munca realizată în condiții de handicap grav, de „deficiență vizuală severă” și de handicap mediu;

- extinderea excepțiilor prevăzute la art. 154 pentru persoanele cu handicap grav și „deficiență vizuală severă” care au realizat un stagiu de cotizare contributiv în condiții de handicap grav sau „deficiență vizuală severă” înainte de 1 septembrie 2024.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) și nici informații referitoare la consultările derulate în vederea elaborării propunerii.

În consecință, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesară revederea și completarea Expunerii de motive.

6. La **titlu**, pentru evitarea repetiției, propunem înlocuirea sintagmei „privind modificarea” cu sintagma „**pentru** modificarea”.

7. La **art. I pct. 1**, la textul propus pentru **art. 88 alin. (4)**, semnalăm că măsura legislativă propusă nu este argumentată în Expunerea de motive, nefiind astfel cunoscute motivele care ar justifica acordarea aceluiași tratament juridic persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. h) cu cel al persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a) și b). Totodată, în absența unor criterii obiective care să justifice aplicarea acestui tratament, precizăm că norma este susceptibilă să creeze un tratament discriminatoriu celorlalte categorii de persoane care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la art. 28 alin. (1). În consecință, pentru respectarea principiului nediscriminării, este necesară completarea Expunerii de motive cu argumentele care justifică soluția legislativă propusă.

Totodată, pentru o corectă exprimare, precum și pentru precizia trimiterii, va fi necesară revederea trimiterii la „persoanele prevăzute la art. 28 lit. a), b) și h)”, întrucât la art. 28 **alin. (1)** nu sunt prevăzute persoane, ci **locurile de muncă în condiții speciale**.

8. La **pct. 2**, la textul preconizat pentru **art. 154 alin. (6)**, prin care se propune ca dispozițiile alin. (1)-(5) să se aplice în mod corespunzător și persoanelor care au realizat un stagiu de cotizare contributiv în condiții de handicap, prevăzute la art. 52, precum și persoanelor cu deficiență vizuală gravă prevăzute la art. 53, pentru pensiile stabilite anterior datei de 1 septembrie 2024, semnalăm că, prin trimiterea la alin. (1)-(5) ale art. 154, norma propusă are caracter retroactiv, deoarece alin. (1), (2) și (5) se referă la date și termene calculate de la intrarea în vigoare a Legii nr. 360/2023 („*La data intrării în vigoare a prezentei legi*”, „*În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi*”, „*de la data intrării în vigoare a prezentei legi*”), iar alin. (3) și (4) trimit la alin. (1) și (2). În acest context, precizăm că nu se poate face trimitere la un articol care a intrat în vigoare și care și-a produs efectele.

În subsidiar, semnalăm că art. 154 alin. (1), în forma în vigoare, se caracterizează prin lipsă de claritate și predictibilitate, neînțelegându-se ce implică/inseamnă „*atribuirea*” unui număr total de puncte (dacă acest număr se adaugă la numărul total de puncte deja stabilit) și la ce moment/dată se raportează quantumul pensiei cuvenit sau aflat în plată. Prin urmare, normele la care se face trimitere nefiind clare, nu se înțelege cum acestea se vor putea aplica persoanelor cu handicap.

În consecință, pentru respectarea principiului neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, precum și pentru asigurarea predictibilității normei, este necesară revederea și reformularea textului.

În altă ordine de idei, întrucât, potrivit Expunerii de motive, măsura extinderii „*exceptiilor din art. 154 din Legea nr. 360/2023 și pentru persoanele cu handicap și cele cu deficiențe vizuale grave*” a fost propusă, printre altele, „*pentru a preveni pierderea puterii de cumpărare*”, *de lege ferenda*, apreciem că o soluție legislativă eficientă, care într-adevăr ar contribui la păstrarea puterii de cumpărare nu doar în cazul persoanelor cu handicap și al celor cu deficiență vizuală gravă, ci în cazul tuturor pensionarilor, ar putea fi indexarea quantumului pensiei aflat în plată.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 1204/28.11.2024